

یاشاعران شیلی

پابلو نرودا

هوارا از من بگیر خنده‌ات رانه نان را از من بگیر، اگر می‌خواهی هوارا از من بگیر، اما، خنده‌ات رانه گل سرخ را از من بگیر سوسنی را که می‌کاری آبی را که به‌ناگاه، در شادی‌توسریزمی‌کند موجی ناگهانی از نقره‌ها که در تومی‌زاید. از پس نبردی سخت بازمی‌گردم با چشمانی خسته که دنیا را دیده‌است بی‌هیچ دگرگونی اما خنده‌ات که رهایمی‌شود و پرواز کنان در آسمان، مرا جست‌وجومی‌کند تمامی درهای زندگی را به‌رویم می‌گشاید. عشق من، خنده‌تو در تاریک‌ترین لحظه‌های می‌شکند و اگر دیدی، به‌ناگاه خون من بر سنگفرش خیابان جاری‌است بخند، زیرا خنده‌تو برای دستان من، شمشیری‌است آخته خنده‌تو، در پاییز، در کناره‌دریا موج کف آلوده‌اش را باید برافروزد. عشق من در بهار،ان، خنده‌ات را می‌خواهم چون گلی که در انتظارش بودم بخند بر شب بر روز، بر ماه بخند بر پیچ‌پیچ خیابان‌های جزیره بر این پسر بچه کمرو که دوست‌دارد. اما آن‌گاه که چشم می‌گشایم و فرومی‌بندم آن‌گاه که با پایمی‌روند و بازمی‌گردند نان را، هوارا روشنی را، بهار را از من بگیر اما خنده‌ات را هرگز! تا چشم از دنیا نبندم

محمد بهبودی‌نیا

culture@khorasannews.com

تأثیرپذیری و تأثیرگذاری را می‌توان یکی از مهم‌ترین موضوعات مطرح در ادبیات دانست. گاهی این فرایند در محدوده یک کشور و گاهی میان نویسندگان چند کشور رخ می‌دهد. همین موضوع مقدمه‌ای برای به‌راه افتادن تبادل‌ات فرهنگی و ادبی نیز به‌شمار می‌آید. دکتر امیر سلمانی رحیمی، پژوهشگر و استاد زبان و ادبیات عربی که چندین سال در دانشگاه‌های لبنان به تحصیل و تدریس، مشغول بوده‌است از جمله صاحب‌نظرانی‌است که تا امروز در باره تأثیرگذاری شعر فارسی و عربی بر یکدیگر تحقیقاتی داشته‌است. برای بررسی بیشتر نحوه تأثیرگذاری ادبیات فارسی بر شاعران و نویسندگان عرب‌زبان با این پژوهشگر ادبی گفت‌وگو کرده‌ایم.

ترجمه شاهنامه فردوسی به عربی در قرن‌های نخست اسلامی

دکتر امیر سلمانی رحیمی در ابتدا ضمن تشریح وضعیت تبادل‌ات فرهنگی و ادبی ایران با کشور لبنان، می‌گوید: تبادل‌ات علمی و فرهنگی ایران و لبنان (به‌عنوان بخشی جدایی‌ناپذیر از دادوستدهای دوزبان فارسی و عربی)، به‌پیش از اسلام بازمی‌گردد. گزارش‌های تاریخی از حضور ایرانیان در سرزمین‌هایی مانند مصر، عبور از مدیترانه و گذر از حجاز و شامات، نشانه‌هایی از این آموشده‌هاست.

وی می‌افزاید: بی‌هیچ تردید، ظهور اسلام و

گسترش تعاملات فرهنگی (که اکنون رنگی دینی و مقدس نیز به خود گرفته) نقشی پر اثر در گسترش و نزدیک کردن این دو فرهنگ و زبان به یکدیگر داشته‌است. با فراگیر شدن زبان نوشتار یا کتاب به‌جای نقل شفاهی داستان‌ها و حماسه‌ها، ماندگاری این مبادلات، تضمین شد. در چنین شرایطی، این ندیم که در سال ۳۸۰ قمری در گذشت، توانسته‌است در «الفهرست» نمایه‌ای از نام مترجمان فارسی به عربی ارائه دهد که این مقف، حسن بن سهل و آل نوبخت در شمار این مترجمان‌اند. نام متون و منابعی که حاصل تلاش وزبان‌دانی این مترجمان بوده در چند جلد کتاب به کوشش مرحوم دکتر محمد محمدی نیز گردآمده‌است. به‌عنوان برجسته‌ترین آثار ترجمه‌شده از فارسی به عربی در قرن‌های نخست اسلامی نیز می‌توان از ترجمه عربی شاهنامه فردوسی، تفسیر طبری و تاریخ بخارا یاد کرد.

تأثیر نیما یوشیج در شعر نو عرب

وی در پاسخ به این سؤال که در کشور‌های عربی آثار کدام شاعران و نویسندگان کشورمان بیشتر مورد توجه‌است می‌گوید: با گذری شتابان از گذشته به عصر حاضر، می‌توان از ترجمه آثار نویسندگان و شاعرانی مانند علی دشتی، صادق هدایت، رشید یاسمی، ابوالقاسم حالت، ایرج میرزا، پروین اعتصامی و دکتر غلامحسین یوسفی نام برد. در مقابل، تعدادی از آثار و متون علمی، تاریخی و ادبی عربی نیز به فارسی

جریان سازی سبک نیما یوشیج در جهان عرب

ناشنیده‌ها از دادوستد گسترده میان ادبیات فارسی و عربی در گفت‌وگو یاد کتر امیر سلمانی رحیمی پژوهشگر برجسته ادبی

ترجمه شده‌اند، آثاری از جمله مروج الذهب مسعودی، تاریخ یعقوبی، مقدمه ابن خلدون، سفرنامه ابن بطوطه و بسیاری دیگر، که همه این‌ها حکایت از گستره وسیع تبادل‌ات فرهنگی و ادبی ایران و کشور‌های عربی دارد. همچنین در میان معاصران عرب که آثارشان به فارسی ترجمه شده‌است می‌توان به قاسم امین، عبد الوهاب عزام، جرجی زیدان، طه حسین، احمد امین، عائشه بنت الشاطی، ابوزهره، سید قطب، نزار قبانی، فدوی طوقان و... اشاره کرد.

سلمانی رحیمی خاطرنشان می‌کند: در میان آثار ترجمه‌شده از عربی به فارسی، سهمی بسزا به ترجمه آثار شاعران و نویسندگان لبنانی - با همان نگاه به عصر حاضر - اختصاص می‌یابد.

شخصیت‌های علمی و ادبی مانند جرج جور داق، سلیمان کتانی، دلال عباس، سعید عقل، دکتر حسن الزین، جعفر مرتضی‌العاملی، فیلیپ خوری‌هتی (حتی)، جبران خلیل جبران، امین ریحانی، الیاس فرحات، ژوزف حرب، آدونیس، مارون عبود و میخائیل نعیمه که دست‌کم یک اثر از آن‌ها به همت مترجمان ایرانی به فارسی برگردانده شده‌است. وی تصریح می‌کند: از این فراتر، افرادی مانند خانم دلال عباس (که بنده توفیق دیدار با ایشان را به‌واسطه استاد اهنمامیان) و مرحوم دکتر احمد لواسانی داشته‌ام) معتقد‌است که شعر نو عربی، متأثر از نیما یوشیج و در قالب و مضمون پیرواوست. مجله «الدراسات الأدبیه» نیز در نزدیک کردن دو فرهنگ و زبان فارسی و عربی به‌ویژه معرفی چهره‌های ادبی

قلب کنسرت‌ها دوباره می‌زند؟

پس از ماه‌ها تعطیلی و رکود بر نامه‌های موسیقی در کشورمان

چند هفته‌ای‌است که سالن‌های اجرا دوباره مخاطبان را به خود دیده‌اند

حاشیه‌های اجرای خواننده «مثلاً»

خواننده بعدی که اجرایش حسابی حاشیه‌ساز و جنجالی شد، زانکو بود. کنسرت این خواننده، ۶ بهمن ماه برگزار شد. زانکو که با آهنگ «مثلاً» سر زبان‌ها افتاد، پیش از این تجربه اجرای کنسرت نداشت و برای اولین بار در مقابل تماشاگران سالن میلاد نمایشگاه بین‌المللی تهران روی صحنه رفت. تماشاگرانی که تا سقف ۵۰۰ هزار تومان برای این کنسرت هزینه کرده بودند! گذشته از انتقادهایی که به قیمت بلیت این کنسرت شد، تعبیر غلوآمیز یک خبرگزاری در وصف آن (نقطه عطف تاریخ موسیقی ایران)، واکنش‌های بسیاری را به دنبال داشت.

انصراف از مهاجرت

و اجرای کنسرت در تهران مهدی مدرس، خواننده دیگری‌است که در ۱۳ بهمن ماه در فرهنگ سرای بهمن به اجرای برنامه پرداخت. قیمت بلیت این کنسرت از ۱۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومان تعیین شده بود. این خواننده که پیش از این تصمیم به مهاجرت از ایران گرفته بود، گویا از تصمیم خود منصرف شده و قرار است باز هم در ایران به فعالیت بپردازد. مدرس در باره این برنامه در صفحه شخصی‌اش نوشت: «بیشتر از یک سال بود که تصمیم داشتیم این کنسرت را اجرا کنیم و

ادبی

امیر حسین مدرس نامزد چهارمین جایزه کتاب‌سال

نامزدهای گروه «ادبیات» چهارمین دوره جایزه کتاب‌سال جمهوری اسلامی ایران از سوی دبیرخانه این جایزه معرفی شدند. به گزارش روابط عمومی خانه کتاب و ادبیات ایران، در گروه «ادبیات» ۱۷ کتاب در موضوع‌های «متون قدیم»، «نقد ادبی (ترجمه)»، «ادبیات عربی» و «ادبیات زبان‌های دیگر» به مرحله دوم داوری چهارمین دوره جایزه کتاب‌سال جمهوری اسلامی ایران راه یافتند. کتاب‌های نامزدشده در بخش «متون قدیم» از این فراند: مشکاة المصابیح [مصطفی بن قباد لاذقی]، تنصیح و تحقیق: امین حق پرست. کلیات اشرف مازندرانی (۱۰۳۷-۱۱۲۰ ق)، تألیف محمدسعید بن محمد صالح، تصحیح و تحقیق هومن یوسف‌دهی. سیرت شیخ کبیر ابوعبد... محمدبن خفیف شیرازی: تألیف ابوالحسن علی بن محمد دلمی، ترجمه تاج‌الدین کربالی، تصحیح و تحقیق مجتبی مجرد. وحی بر توفان: اشعار مقبل اصفهانی [آقامحمد شیخا. قرن دوازدهم هجری] بر اساس پانزده نسخه خطی؛ تدوین و تصحیح امیرحسین مدرس، تهران. دو کتاب در بخش «نقد ادبی»، هفت کتاب در بخش «ادبیات عرب» و پنج اثر هم در بخش «ادبیات زبان‌های دیگر» نامزد شدند.

در گذشت فریده رازی نویسنده و پژوهشگر

فریده رازی، نویسنده، پژوهشگر و مترجم، روز ۱۳ بهمن در ۸۴ سالگی در گذشت. به گزارش ایبنا، این نویسنده، متولد ۱۳۱۷ بود. تحصیلات متوسطه تا دانشگاهی را در نیویورک گذراند و سال‌ها در کتابخانه ملی ایران کارشناس ارشد بخش ایران‌شناسی بود. از رازی آثار تحقیقی متعددی به جا مانده که از جمله آن‌ها می‌توان به «فرهنگ عربی فارسی»، «فرهنگ واژه‌های فارسی سره: برای واژه‌های عربی در فارسی معاصر»، «کتاب‌شناسی مانی و مانویت» و «کتاب‌شناسی ادبیات داستانی معاصر ایران» اشاره کرد.

موسیقی

نام ۳ ایرانی در میان برگزیدگان جایزه گرمی ۲۰۲۳

شصت و پنجمین دوره جوایز گرمی، برندگان سال ۲۰۲۳ خود را معرفی کرد و شروین حاجی‌پور از ایران، برنده جایزه جدید بهترین آهنگ برای تغییر اجتماعی شد. به گزارش ای‌رنا، هری استایلز برای «خانه‌هری»، برنده جایزه آلبوم سال و سامارا جوی، برنده گرمی برای بهترین کلیر و حمید سعیدی شد. در ادامه، شروین حاجی‌پور از ایران با آهنگ «برای» به‌عنوان برنده جایزه جدید بهترین آهنگ برای تغییر اجتماعی معرفی شد. این بخش در دوره‌های گذشته وجود نداشته و از این دوره به‌جایز گرمی افزوده شده‌است. در سال‌های گذشته، هنرمندانی چون کیهان کلهر و حمید سعیدی به‌عنوان اعضای گروه‌های برنده جایزه گرمی، نام «ایران» را در تاریخچه جایزه‌های گرمی ثبت کرده بودند. محمدرضا شجریان و حسین علیزاده نیز با آثاری، سابقه‌نامزدی در جایزه‌های گرمی را داشته‌اند. در جریان شصت و پنجمین مراسم اهدای جوایز گرمی ۲۰۲۳، «لیاسه» با کسب چهار جایزه گرمی از جمله بهترین ترانه R&B و رکورد بیشترین دریافت جایزه، ادر تاریخ گرمی شکست. همچنین، «ادل» جایزه بهترین اجرای پاپ را برای اثر «Easy on Me» دریافت کرد و تعداد جایزه‌های گرمی خود را به ۱۶ جایزه رساند. «کندریک لامار» نیز در سه شاخه بهترین اجرای رپ، بهترین ترانه رپ و بهترین آلبوم رپ به‌عنوان برنده معرفی شد. همچنین به نقل از بی‌بی‌سی، حمید سعیدی آهنگ‌ساز ایرانی برای دومین بار، برنده جایزه گرمی در بخش موسیقی نوین شد. او با گروه خورشید سپید در آلبوم «اینه اسرارآمیز» مشارکت داشت. صهبا مطلبی نوازنده و آهنگ‌ساز ایرانی هم همراه با گروه موسیقی «الجا» برنده گرمی بهترین آلبوم موسیقی جاز لاتین شد.

